

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Granhammarsbrännan i Kungsörs kommun
(3 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets benämning:	Naturreservatet Granhammarsbrännan
Objektnummer:	19-02-
Kommun:	Kungsör
Lägesbeskrivning:	Ca 5 km sydväst om Kungsör. Gröna kartan 10G NV. Gula kartan 10G:62.
Gränser:	Se karta, bilaga A.
Fastigheter:	Se förteckning, bilaga B
Ägare och innehavare av särskild rätt:	Se förteckning, bilaga B
Area:	163 ha
Därav landarea:	163 ha
Naturtyper:	Myr 20 ha Barrskog 7 ha Blandskog 24 ha Lövskog 112 ha

Beskrivning av området

Området är beläget i den naturgeografiska regionen 24, Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken, ca 45 m ö h.

Berggrunden utgörs av urgranit med mindre inslag av grönsten. Jordarterna domineras av morän, delvis blockrik, och torv (Stora Hjortronmossen, ca 12 ha, samt ett antal mindre kärr). Endast inom små områden går berget i dagen. En mindre husbehovstäkt (morän) finns i området.

Vegetationen präglas av den stora skogsbrand som drog fram genom området 1914. Hela den centrala delen av området har lövbrännekaraktär med lövvegetation av björk, asp och gran och med inslag av sälk och rönn. Delar av skogen är gallrad, men i oskötta delar finns god tillgång till död lövved. I fuktsvackor finns kärrpartier med klibbal och glasbjörk. I nordöstra delen finns ett särskilt väl utvecklat alkärr. Reservatets västligaste del utgörs av ett tämligen rent granbestånd med en hel del lågor och död ved. I reservatet ingår vissa mindre partier som avverkats i sen tid och granplanterats och där igenväxning med löv nu

äger rum. Stora Hjortronmossen är en tallmosse av skvattramtyp med sumpskog i laggzonerna.

Områdets mosaikartade karaktär med brandgenererad skog på blockrika marker och ett betydande inslag av våtmarker har gett upphov till en intressant flora och fauna. Särskilt kryptogamfloran knuten till lövträden har visat sig vara artrik med bl a flera arter hätt mossor, som ägghätt mossor *Orthotrichum patens* (hotkategori 2), parkhätt mossor *Orthotrichum pallens* (hotkategori 4) och asphätt mossor *Orthotrichum gymnostomum* (hotkategori 4). Andra anmärkningsvärda kryptogamer är platt spretmossa *Herzogiella turfacea* (hotkategori 4), taigakväst mossor *Dicranum drummondi*, hjälmfrullan *Frullania dilatata*, vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum*, västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus*, rostfläck *Arthonia vinosa* och stor aspticka *Phellinus populicola*.

Kärlväxtfloran är på grönstenspåverkade eller översilade marker intressant med bl a blåsippa *Hepatica nobilis*, grönpärla *Pyrola chlorantha* och korallrot *Corallorhiza trifida*. Rankstarr *Carex elongata* och repestarr *Carex loliacea* förekommer i sumpskogspartier.

Fågellivet är ej inventerat men den delvis rika förekomsten av död ved och hålträd skapar förutsättningar för en intressant fågelfauna. Mindre hackspett (hotkategori 4) har iakttagits. Mård finns i området. Den vedlevande insektsfaunan kan förväntas hysa åtskilliga intressanta arter.

Genom området går en linbana som tidigare transporterat kalk från ett kalkbrott söder om Hjälmaran till en cementfabrik i Köping.

Ärendets beredning

Vid Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1995 påträffades en ansamling av nyckelbiotoper i området. Frågan om reservatsbildning togs upp av Skogsvårdsstyrelsen, då det inte bedömdes realistiskt att biotopskydda hela området. Länsstyrelsen meddelade därför i september 1996 med stöd av 11 § naturvårdslagen för ett större område föreskrifter om förbud att utan länsstyrelsens tillstånd vidta avverkningar och andra åtgärder som kunde strida mot syftet att bevara området. Efter fortsatt utredning begränsades 11 §-området i november 1997 till att omfatta det nu aktuella objektet.

Samråd har enligt 28 § naturvårdsförordningen ägt rum med Naturvårdsverket och med Skogsvårdsstyrelsen, samt enligt 43 § naturvårdslagen med Kungsörs kommun. Naturvårdsverket har tillstyrkt att naturreservatet bildas. Kungsörs kommun och Skogsvårdsstyrelsen har ingen erinran mot bildandet.

Ägarna till marken har enligt 11 § naturvårdsförordningen förelagts att inom en tid av två månader framställa eventuell erinran mot bildande av naturreservatet. Inkomna erinringar rörande reservatets föreskrifter och avgränsning har i huvudsak beaktats i den slutliga handläggningen av ärendet.

Ett förslag till beslut har remissbehandlats under sommaren 1998. Västmanlands läns jaktvårdsförbund har avstyrkt förslagen till inskränkningar i jakten. Länsstyrelsens uppfattning är dock att syftet med reservatet motverkas om inte jakten begränsas. Inga synpunkter därutöver har inkommit.

Länsstyrelsen har enligt 27 § verksförordningen utrett föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumenterat utredningen i en konsekvensutredning. Riksrevisionsverket har lämnats tillfälle att yttra sig i frågan och om konsekvensutredningen.

Grund för beslutet

Skogen utgör ett representativt exempel på en naturtyp som idag är sällsynt i södra Sverige. Endast ett fåtal större lövbrännor där skogen i stor utsträckning fått utvecklas fritt återstår. Betydande naturvärden har dokumenterats vad beträffar växter. Flera rödlistade arter har påträffats. Området har också stor betydelse för hotade fåglar och insekter genom sin mångformighet och rikedom på död ved.

Området bör således särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur.

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts på bifoga karta, bilaga A, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Länsstyrelsen beslutar att, då detta beslut vunnit laga kraft, av Länsstyrelsen den 18 september 1997 fattat beslut om föreskrifter enligt 11 § naturvårdslagen, dnr 231-6362-96, skall upphöra att gälla.

Ändamålet med reservatet

Huvudsyftet med reservatet skall vara att skydda en lövbränna med dess flora, fauna och naturliga successioner.

Områdets nyttjande för forskning skall främjas.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 uppföra helt ny byggnad eller anläggning,
- 2 anlägga väg, bro, parkeringsplats eller spång,
- 3 uppföra mast,
- 4 anlägga luft- eller markledning,
- 5 anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
- 6 anordna upplag,
- 7 uppföra stängsel eller annan hägnad,
- 8 bedriva täkt av berg, sten, grus, torv eller andra jordarter,
- 9 borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa,
- 10 dika eller dikesrensa,
- 11 dämma eller invalla,
- 12 avverka, markbereda, hyggesrensa eller utföra annan skogsvårdsåtgärd,
- 13 plantera träd, buskar eller andra växter,
- 14 plantera in för trakten främmande växt- eller djurart,
- 15 föra motordrivet terrängfordon,
- 16 jaga annat än älg, rådjur och hare,
- 17 använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
- 18 tillföra kalk, andra mineralämnen eller gödselmedel,
- 19 använda mark för campingplats, ridstig eller skjutbana,
- 20 använda mark för skyttetävling, orienteringstävling eller militära övningar.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med naturreservatet och som anges i fastställd skötselplan. Jakt av älg, rådjur och hare är tillåten under förutsättning att jaktutövandet kan ske i enlighet med föreskrifterna för reservatet. Normalt underhåll av linbanegatan får ske utan hinder av föreskrifterna. Slyröjning och uppläggning av rensmassor från dikesrensning får ske inom en 5-meterszon från befintligt åker- och vägdike utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

- 1 Utmärkning av reservatet.
- 2 Utplacering av informationstavlor.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 föra motordrivet fordon,
- 2 ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn,
- 3 tälta,
- 4 rida eller cykla,
- 5 klättra i boträd,
- 6 medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
- 7 anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
- 8 göra upp eld,
- 9 gräva upp, plocka eller bryta buskar, ris, örter, vedlevande svampar, mossor eller lavar,
- 10 samla in insekter eller andra ryggradslösa djur,
- 11 snitsla spår eller anordna orienteringskontroll

Föreskrifterna C 2-5 samt 7-11 gäller även, med stöd av 8 § naturvårdslagen, markägare och innehavare av särskild rätt. Länsstyrelsen kan i särskilda fall, t. ex. för vetenskaplig forskning, medge undantag från ovannämnda förbud.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet m. m.

- 1 Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter m. m. om naturvårdsförvaltningen som framgår av skötselplanen. Inom ramen för dessa kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen. Den ekonomiska utredningen omfattas ej av fastställelsen.
- 2 Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
- 3 Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande ske med berörda markägare.

Skötselplan

1 Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Målet för områdets skötsel skall vara att uppnå och upprätthålla ändamålet med reservatet i enlighet med reservatsbeslutet.

1.2 Generella riktlinjer

Ändamålet skall uppnås genom att vegetationen tills vidare lämnas för fri utveckling. På längre sikt kan bränning av delar av området övervägas. All bränning skall föregås av särskild planläggning.

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

Några särskilda anordningar för att underlätta friluftslivsaktiviteter bedöms inte erfordras. Information om områdets naturvärden och vad allmänheten har att iaktta inom reservatet lämnas på informationsskyltar som uppsätts på lämpliga ställen.

3 Tillsyn

Tillsynsman eller naturvårdsvakt bör utses av länsstyrelsen. Om detta ej kan ordnas skall naturvårdsförvaltaren svara för regelbunden tillsyn. För tillsynsmannen eller naturvårdsvakten skall avtal och arbetsinstruktion upprättas.

4 Dokumentation

Det är angeläget att på ett ändamålsenligt sätt följa biotopernas utveckling genom regelbundet återkommande och standardiserade inventeringar. Länsstyrelsen ansvarar för detta.

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar utförda åtgärder, kostnader för och finansieringen av naturvårdsförvaltningen samt förhållanden som strider mot ändamålet med reservatet. Denna dokumentation skall ligga till grund för eventuell omprövning av föreskrifter och skötselplan.

5 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

5.1 Ekonomisk utredning

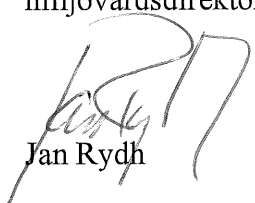
Åtgärd	Engångs- kostnad (kr)	Årlig kostnad (kr)
Utmärkning	10 000	-
Information	10 000	-
Dokumentation	-	10 000
Tillsyn och underhåll	-	5 000

5.2 Finansiering

Kostnaderna för naturvårdsförvaltningen svaras för av staten genom anslaget Vård av naturreservat m. m.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, enligt bilaga C (formulär nr 18).

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jan Rydh. I den slutliga handläggningen deltog även avdelningsdirektör Einar Marklund, föredragande, samt länsråd Håkan Eriksson
chefsjurist Jan Pesula
miljövårdsdirektör Kerstin Kvarnström

Jan Rydh

Einar Marklund

Bilagor

- A. Avgränsning av naturreservatet
- B. Fastighets- och markägarförteckning
- C. Hur man överklagar

— Gräns för område
som beslutet avser

Tillhör länsstyrelsens beslut
1998-11-20, dnr 231-861-97
Skala 1:10 000

